

06.02.2024

Asia/11

§ 26

Oikaisuvaatimus aluepäällikön päätöksestä

HEL 2023-015521 T 01 01 04 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti hylätä ***** oikaisuvaatimuksen, jonka hän on tehnyt perusopetuksen aluepäällikön 22.11.2023 tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta viittaa perusteluinaan esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, johtava lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Aluepäällikön lausunto
- 3 Irtisanomiseen liittyvät asiakirjat
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 6 Toinen varoitus
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Perusopetuksen aluepäällikkö on 22.11.2023 irtisanonut virka-apulaisrehtori ***** (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijä) kuuden kuukauden irtisanomisajoin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt päätöksestä 5.12.2023 Helsingin kaupungin kirjaamoon saapuneen oikaisuvaatimuksen, jossa hän pitää irtisanomista kohtuuttomana. Oikaisuvaatimuksen mukaan irtisanomisen perusteet epäluotettava esihenkilötyö, luvaton poissaolo ja viranhoidon oikaisuvaatimuksen tekijän omalla tavalla eivät ole vakavia virkamiehen laiminlyöntejä.

Oikaisuvaatimuksen tekijän perustelut ilmenevät lähemmin liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Aluepäällikkö on antanut asiassa lausunnon.

Kuntalain 134 §:n 1 momentin nojalla kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Hallintosäännön 23 luvun 3 §:n 3 kohdan mukaan ellei toisin ole määrätty, virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää virkasuhteen päättymisestä. Toimialajohtajan henkilöstöasioiden delegoineista 30.6.2021 (§ 90) tekemään päätökseen perustuen vakinaiseen palvelussuhteeseen ottava päättää palvelussuhteen päättymisestä. Virka-apulaisrehtorin irtisanomisesta päättää aluepäällikkö.

Kahdesta varoituksesta ennen irtisanomista

Aluepäällikön lausunnon ja kurinpitomenettelyn aloittamislomakkeen mukaan ensimmäinen kuulemismenettely liittyen ensimmäiseen varoitukseen käynnistyi 28.4.2023. Oikaisuvaatimuksen tekijä antoi asiaan kirjallisen selvityksen 4.5.2023. Lisäksi hän osallistui suulliseen kuulemistilaisuuteen, joka pidettiin 5.5.2023 Vuoniityn peruskoulussa. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ollut kutsunut paikalle luottamusmiestä tai muuta avustajaa, vaikka hänelle on annettu siihen mahdollisuus 28.4.2023 päivätyssä kurinpitomenettelyn aloittamislomakkeessa.

Aluepäällikkö antoi oikaisuvaatimuksen tekijälle 22.5.2023 päivätyn varoituksen. Varoituksen perusteena oli virkatehtävien ja -vastuiden laiminlyönti ja ohjeiden noudattamatta jättäminen, luvattomat poissaolot sekä epäjärjestelmällinen ja epäluotettava esihenkilötyö.

Aluepäällikön lausunnon ja kurinpitomenettelyn aloittamislomakkeen mukaan kurinpitomenettely toiseen varoitukseen käynnistyi 5.6.2023. Oikaisuvaatimuksen tekijä antoi asiaan kirjallisen selvityksen 7.6.2023. Lisäksi hän osallistui suulliseen kuulemistilaisuuteen, joka pidettiin 8.6.2023 Vuoniityn peruskoulussa. Oikaisuvaatimuksen tekijällä ei tässä tilaisuudessa ollut mukana luottamusmiestä tai muuta avustajaa.

Aluepäällikön antoi 27.6.2023 oikaisuvaatimuksen tekijälle toisen varoituksen. Varoituksen perusteena oli ensimmäistä varoitusta vastaavasti virkatehtävien ja -vastuiden laiminlyönti ja ohjeiden noudattamatta jättäminen, luvattomat poissaolot sekä epäjärjestelmällinen ja epäluotettava esihenkilötyö.

Palvelussuhteen päättämismenettelyn aloittamisesta ja oikaisuvaatimuksen tekijän kuulemisesta

Aluepäällikön lausunnon ja kurinpitomenettelyn aloittamislomakkeen mukaan kurinpitomenettely liittyen palvelussuhteen päättämiseen käynnistyi 6.11.2023. Oikaisuvaatimuksen tekijä antoi 10.11.2023 asiaan liittyvän kirjallisen selvityksen. Lisäksi hän osallistui suulliseen kuulemistilaisuuteen, joka pidettiin 13.11.2023 Vuoniityn peruskoulussa. Paikalla olivat rehtori ja aluepäällikkö.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ollut kutsunut tähänkään tilaisuuteen paikalle luottamusmiestä tai muuta avustajaa, vaikka hänelle oli annettu siihen mahdollisuus 6.11.2023 päivätystä kurinpitomenettelyn aloittamislomakkeessa, jossa oli selostus siitä, mitä oikaisuvaatimuksen tekijän epäiltiin laiminlyöneen ja rikkoneen.

Aluepäällikön lausunnon mukaan 13.11.2023 pidetyssä kuulemistilaisuudessa ilmeni uusia selvitettäviä asioita, joista pyydettiin lisäselvitystä oikaisuvaatimuksen tekijältä. Kuulemista päätettiin jatkaa tämän johdosta myöhemmin, eikä 13.11.2023 pidetyn kuulemisen jälkeen vielä voitu tehdä kurinpitoon liittyvää päätöstä.

Aluepäällikön lausunnon mukaan uusiin selvitettäviin asioihin liittyvä kuulemismenettely käynnistyi 14.11.2023, jolloin oikaisuvaatimuksen tekijälle annettiin asiaan liittyvä kurinpitomenettelyn aloittamislomake. Oikaisuvaatimuksen tekijä toimitti tähän liittyvän kirjallisen selvityksen 21.11.2023. Lisäksi hän osallistui suulliseen kuulemistilaisuuteen, joka pidettiin 22.11.2023 Vuoniityn peruskoulussa. Paikalla olivat rehtori ja

aluepäällikkö. Oikaisuvaatimuksen tekijällä ei ollut tilaisuudessa luottamusmiestä tai muuta avustajaa mukanaan, vaikka hänelle oli annettu siihen mahdollisuus 14.11.2023 päivätyssä kurinpitomenettelyn aloittamislomakkeessa, jossa oli selostus siitä, mitä oikaisuvaatimuksen tekijän epäiltiin laiminlyöneen ja rikkoneen.

Aluepäällikön päätös irtisanomisesta

Kuten edellä on todettu, aluepäällikkö päätti 22.11.2023 irtisanoa oikaisuvaatimuksen tekijän virka-apulaisrehtorin virkasuhteen kuuden kuukauden irtisanomisajoin. Päätöksen mukaan irtisanomisen perusteena olivat virkatehtävien ja virkavastuiden laiminlyönti, ohjeiden noudattamatta jättäminen sekä epäjärjestelmällinen ja epäluotettava esihenkilötyö. Lisäksi aluepäällikkö on päätöksessään mm. katsonut, että oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole käyttäytynyt asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla. Kahdesta vastaavantyyppisistä asioista annetuista varoituksista ja ohjeistuksista huolimatta oikaisuvaatimuksen tekijä ei suoriutunut virkatehtävistään viran edellyttämällä tavalla. Aluepäällikön päätös on perustunut kokonaisarviointiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijän käytös on olennaisesti heikentänyt työnantajan ja viranhaltijan välistä luottamusta ja vaikuttanut heikentävästi työpaikan työskentelyolosuhteisiin. Aluepäällikön irtisanomista koskevassa päätöksessä todetaan, että oikaisuvaatimuksen tekijä on osittain tunnistanut toimineensa virkavelvollisuuksien ja ohjeiden vastaisesti, mutta ei tästä huolimatta ole muuttanut toimintaansa. Aikaisemmin annetut varoituksetkaan eivät ole muuttaneet oikaisuvaatimuksen tekijän toimintatapoja, vaikka hänellä olisi ollut aikaa korjata näitä ennen kuin työnantaja on ryhtynyt irtisanomista koskeviin toimenpiteisiin. Teot ja laiminlyönnit, joiden johdosta virkasuhde irtisanottiin, ilmenevät tarkemmin aluepäällikön päätöksestä. Syyn asiallisuutta ja painavuutta arvioitaessa aluepäällikkö on ottanut huomioon työnantajan ja viranhaltijan olosuhteet kokonaisuudessaan.

Irtisanomisen perusteiden arviointia

Kuten edellä on todettu, oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut kaksi varoitusta, eikä hänen käytökseensä, eikä toimintatapoihin ole tullut muutoksia hänelle samanlaisesta toiminnasta annettujen varoitusten jälkeen. Toisin kuin oikaisuvaatimuksessa todetaan, aluepäällikön lausunnon mukaan sekä aluepäällikkö että rehtori ovat käyneet oikaisuvaatimuksen tekijän kanssa ohjaavia keskusteluja ja antaneet hänen toimistaan korjaavaa palautetta jo ennen ensimmäisen kuulemisprosessin alkamista. Aluepäällikkö on käynyt näitä keskusteluja vuonna 2021 ja vuonna 2022. Lausunnon mukaan keskustelut ovat liittyneet vastaaviin jo edellä todettuihin asioihin.

Kuten aluepäällikön päätöksestä ja lausunnosta ilmenee, päätös ei perustu mihinkään yksittäiseen tapahtumaan, vaan kokonaisuutenaan, joka liittyy oikaisuvaatimuksen tekijän virkatehtävien ja virkavastuiden laiminlyönteihin, ohjeiden noudattamatta jättämiseen sekä epäjärjestelmälliseen ja epäluotettavaan esihenkilötyöhön. Oikaisuvaatimuksen tekijällä on pitkä työura takanaan ja hänen tulee mm. tietää, että omia virkatehtäviä ei voi siirtää alaisten tehtäväksi. Edelleen virka-apulaisrehtori osallistuu koulunsa rekrytointiprosesseihin ja on niissä myös päätöksentekijä. Kuten aluepäällikön irtisanomispäätöksestä ilmenee mm. rekrytointiin liittyvien päätösten lähettämättä jättäminen on ollut toistuvaa ja tapahtunut oikaisuvaatimuksen tekijän kohdalla useamman vuoden ajan.

Aluepäällikön päätöksen mukaan erilaisten esihenkilön ym. ohjeiden noudattamatta jättäminen on myös ollut jatkuvaa. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole myöskään osallistunut hänen työtehtäviinsä liittyviin pakollisiin kokouksiin. Edelleen hän ei ole sopinut esim. irtaimen hankinnasta esihenkilönsä rehtorin kanssa, eikä noudattanut rehtorin antamia ohjeita irtaimen hävittämisessä.

Aluepäällikön päätöksen mukaan oikaisuvaatimuksen tekijän käytös niin esihenkilönä omia alaisiaan kohtaan kuin virka-apulaisrehtorina oppilaita tai oppilaiden huoltajia kohtaan ei ole ollut asianmukaista. Tästä on useita esimerkkejä liitteenä olevassa irtisanomispäätöksessä ja asiaan liittyvissä muissa asiakirjoissa. Oikaisuvaatimuksen tekijän käytös on ollut mm. toisiin kohdistuvaa tiuskimista ja naljailua.

Kuten aluepäällikön lausunnossa todetaan, kysymyksessä olevassa peruskoulussa on 1013 oppilasta. Koulussa on 87 opettajaa, joista 50 opettajalle oikaisuvaatimuksen tekijä on toiminut esihenkilönä. Esihenkilönä toimiminen on jaettu koulun kahden virka-apulaisrehtorin kesken. Esihenkilönä toimimisessa tulee vielä korostetummin ottaa huomioon viranhaltijan velvollisuudet. Erityisesti kouluyhteisössä, jossa on alaikäisiä oppilaita, esihenkilön tulee toimia esimerkkinä muulle koulun henkilöstölle ja oppilaille. Virka-apulaisrehtorin asemassa olevan tulee myös omalla esimerkillään tukea perusopetuslaissa säädettyä opetuksen tavoitetta eli tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen.

Koulun johtotehtävissä korostuvat hyvät yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot. Toisin kuin oikaisuvaatimuksessa todetaan, kysymys ei ole yhden esihenkilön eli rehtorin näkemyksestä tehdä koulun esihenkilötyötä, vaan aluepäällikön lausunnon mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla johtajuutta ja esihenkilötyötä linjataan yhteisten periaatteiden mukaisesti. Johtajuuteen liittyviä eettisiä pelisääntöjä tuodaan esille toimialan strategiassa, esihenkilön palvelulupauksessa ja johtamisen

visioissa. Lausunnon mukaan oikaisuvaatimuksen tekijän esihenkilötyötä on peilattu toimialan esihenkilötyön vaatimuksiin, eikä se ole vastannut näitä vaatimuksia.

Työnantajalle on erityisen tärkeää, että se voi luottaa esihenkilönä toimiviin viranhaltijoihin. Työnantajan tietoon on kuitenkin jatkuvasti tullut oikaisuvaatimuksen tekijän käytökseen tai hänelle kuuluvien tehtävien laiminlyöntiin tai hänelle annettujen ohjeiden noudattamatta jättämiseen liittyvää uutta tietoa. Kuten edellä on todettu, aluepäällikkö on joutunut jopa 13.11.2023 pidetyssä kurinpitoon liittyvässä kuulemistilaisuudessa ilmi tulleiden seikkojen johdosta järjestämään vielä uuden kuulemistilaisuuden ennen kuin kurinpitomenettely on ollut mahdollista päättää. Toisin kuin oikaisuvaatimuksessa todetaan, irtisanominen ei ole ollut edellä todetun perusteella kohtuuton toimenpide. Edelleen toisin kuin oikaisuvaatimuksessa todetaan, oikaisuvaatimuksen tekijän toiminta ei ole myöskään ollut sellaista, että hänellä olisi ollut etusijalla työnantajan ja opetuksen järjestäjän näkökulmasta koulun, oppilaiden tai koulun aikuisten etu.

Työnantajan on pääsääntöisesti selvitettävä, olisiko irtisanominen vältettävissä siirtämällä viranhaltija muuhun virkaan tai virkasuhteeseen. Muun työn tarjoamisvelvollisuus tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun irtisanomisen syynä olisi se, että viranhaltija ei enää kykene selviytymään työtehtävistään hänen työntekoa edellytyksissään tapahtuneiden muutosten vuoksi. Työnantajan velvollisuus selvittää ja tarjota muuta virkaa tai virkasuhdetta irtisanomisen vaihtoehtona tulee kysymykseen myös sellaisissa tapauksissa, joissa viranhaltijan velvoitteiden rikkominen tai laiminlyönti on ollut niin vähäistä, että sen ei voida katsoa vaikuttavan virkasuhteen jatkamisen edellytyksenä olevaan luottamukseen. Koska oikaisuvaatimuksen tekijän irtisanomisen perusteena on vakava virkasuhteeseen liittyvien velvoitteiden rikkominen ja laiminlyönti ja ottaen huomioon hänelle aikaisemmin vastaanlaisista velvoitteiden rikkomisista ja laiminlyönneistä annetut varoitukset, ei työnantajalta voida kohtuudella edellyttää virkasuhteen jatkamista. Kuten edellä on todettu, työnantaja on oikaisuvaatimuksen tekijän menettelyn johdosta menettänyt luottamuksensa oikaisuvaatimuksen tekijään. Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 35 §:n 4 momentin mukainen säännös, työnantajan velvollisuudesta selvittää, olisiko irtisanominen vältettävissä sijoittamalla viranhaltija muuhun virkasuhteeseen, ei tule sovellettavaksi.

Ottaen huomioon työnantajan ja viranhaltijan olosuhteet kokonaisuudessaan, aluepäälliköllä on ollut edellä todetun perusteella kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 35 §:n 1 momentissa tarkoitettu asiallinen ja painava syy oikaisuvaatimuksen tekijän virkasuhteen irtisanomiseen.

Sovellettavat lainkohdat

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 35 §:n 1 momentin mukaan työnantaja ei saa irtisanoa virkasuhdetta, ellei tämä syy ole asiallinen ja painava. Tällaisena syynä voidaan pitää virkasuhteesta, laista tai määräyksistä johtuvien, virkasuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä sekä sellaisten viranhaltijan henkilöön liittyvien työntekoedellytysten olennaista muuttumista, joiden vuoksi viranhaltija ei enää kykene selviytymään tehtävistään. Syyn asiallisuutta ja painavuutta arvioitaessa on otettava huomioon työnantajan ja viranhaltijan olosuhteet kokonaisuudessaan.

Pykälän 3 momentin mukaan viranhaltijaa, joka on laiminlyönyt virkasuhteesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämisen tai rikkonut niitä, ei kuitenkaan saa irtisanoa ennen kuin hänelle on varoituksella annettu mahdollisuus korjata menettelynsä.

Pykälän 4 momentin mukaan työnantajan on ennen irtisanomista selvitettävä, olisiko irtisanominen vältettävissä sijoittamalla viranhaltija muuhun virkasuhteeseen.

Pykälän 5 momentin mukaan, jos irtisanomisen perusteena on niin vakava virkasuhteeseen liittyvä rikkomus, että työnantajalta ei voida kohuudella edellyttää virkasuhteen jatkamista, ei 3 ja 4 momentissa säädettyä tarvitse soveltaa.

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 43 §:n mukaan ennen työnantajan suorittamaa irtisanomista tai purkamista viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi virkasuhteen päättämisen syistä perusteluineen. Viranhaltijalla on oikeus häntä kuultaessa käyttää avustajaa.

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työnjohto- ja valvontamääräyksiä.

Pykälän 2 momentin mukaan viranhaltijan on toimittava tehtävässään tasapuolisesti ja käyttäytyttävä asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla.

Perusopetuslain 2 §:n 1 momentin mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Lopuksi

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Päätös on syntynyt aluepäällikön toimivallan puitteissa ja voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja se on muutenkin lainmukainen. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että aluepäällikkö olisi käyttänyt harkintavaltaansa muuhun kuin, mihin se tässä asiassa on ollut käytettävissä.

Esittelijä esittää edellä lausuttuun, aluepäällikön lausuntoon ja asiaan liittyviin asiakirjoihin viitaten, että oikaisuvaatimus hylätään.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, johtava lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Aluepäällikön lausunto
- 3 Irtisanomiseen liittyvät asiakirjat
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 6 Toinen varoitus
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Tiedoksi

06.02.2024

Asia/11

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala